

Koninklijk Genootschap PHYSICA

Natuur- en Letterkundig Genootschap

“Nemo Solus Satis Sapit”

opgericht te Alkmaar in 1782

www.genootschap-physica.nl

Gevestigd te Alkmaar

Email: secr@genootschap-physica.nl

15 januari 2024

Verslag van de secretaris over het Genootschapsjaar 2023

Algemeen

Dit jaar zijn na instemming door de algemene ledenvergadering op 6 maart 2023 de statuten aangepast. Dat was nodig vanwege de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

Het bleek gelukkig weer mogelijk twee excursies organiseren waarvan in dit jaarverslag verslag wordt gedaan.

Ten slotte is het instrumentarium dat opgeslagen lag bij het stedelijk museum Alkmaar overgedragen aan en in eigendom gegeven van het museum Boerhave. Hierbij was ook het Murmellius Gymnasium betrokken, omdat niet meer was vast te stellen bij wie het eigendomsrecht nu precies lag. Zowel de vertegenwoordiger van het gymnasium als van het genootschap hebben op 10 februari 2023 de acte van overdracht getekend.

Leden

In het kalenderjaar 2023 heeft het Genootschap 11 nieuwe leden mogen verwelkomen. Van 3 leden is op verzoek het lidmaatschap beëindigd, vrijwel altijd vanwege de vergevorderde leeftijd. 14 leden zijn overleden. Het aantal leden liep zodoende van 229 op 1 januari 2023 terug naar 223 op 31 december.

Bestuur

Het bestuur vergaderde dit jaar viermaal en wel op 23 januari, 24 april, 21 augustus en 4 december. De algemene ledenvergadering op 6 maart 2023 kon op de normale manier plaats vinden, maar werd wederom door erg weinig leden bezocht.

Tijdens deze ledenvergadering vonden een aantal bestuursmutaties plaats:

Mevr. M.A. Zoetmulder was na drie jaar aftredend en stelde zich niet meer verkiesbaar. De heer S.N. Meriwani trad in haar plaats toe tot het bestuur.

Mevrouw drs. Th. H. van Bergen was na zes jaar aftredend en statutair niet meer herkiesbaar. In haar plaats trad prof. dr. M. de Visser toe tot het bestuur toe. Zij nam ook het penningmeesterschap van mevr. van Bergen over. We zijn mevr. Zoetmulder en mevr. van Bergen veel dank verschuldigd voor het werk dat zij hebben gedaan. In plaats van drs. A. J. Th. Tenhaeff die zijn lidmaatschap van het bestuur vroegtijdig moest beëindigen, trad dhr. Ir. C. de Beurs toe tot het bestuur toe. Hij is ook degene die de β -discussiegroep leidt.

De heer drs. J. Stam was na drie jaar aftredend, maar stelde zich herkiesbaar. Dat heeft ertoe geleid dat hij nog drie jaar verder kan als secretaris. Voor het overige bestond het bestuur uit dr. R.A. Manoliu (lid), prof. dr. P. Vijn (lid). Beiden zijn in 2024 na een tweede termijn aftredend.

Bijeenkomsten en excursies in 2023

De lezingen die in 2023 hebben plaatsgevonden waren:

9 jan	Prof. dr. J. Mesman	De ontwikkeling en socialisatie van racistische vooroordelen bij kinderen
6 feb	Prof. dr. ir. L.M.K. Vandersypen	Kwantumcomputers: van fascinatie naar technologie
6 mrt	Prof. dr. H. te Velde	Welsprekendheid in Oorlogstijd
3 apr	Prof. dr. R.S.W. van der Wal	Veranderingen van het zeeniveau in de context van het IPCC
2 okt	Prof. dr. M.J. Post	Medische technologie om duurzaam vlees te maken
6 nov	Prof. dr. J.H. Meijer	De biologische klok
11 dec	Prof. dr. ir. D. Lentink	Hoe vogels vliegen

Bètadiscussiegroep

De bèta-discussiegroep had ook in 2023 weer de gelegenheid gebruik te maken van de uitstekende vergaderruimte van Hogeschool InHolland. De groep, momenteel geleid door Cor de Beurs, heeft gedurende de eerste helft van dit jaar, als vervolg op het in 2022 gestarte thema 'het denkende brein', zich verdiept in de neurowetenschap van cognitie en emotie. In dit kader zijn tevens de nieuwste inzichten betreffende de functie van dromen en de bijbehorende breinprocessen besproken. Na de zomervakantie is dit thema afgerond met een behandeling van de belangrijkste materialistische theorieën over bewustzijn, waarbij twee theorieën reeds in 2019 ter sprake waren gekomen. De recente ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie vormden de aanleiding om ook de vraag te adresseren in hoeverre een programma als ChatGPT menselijke intelligentie benadert, en of dergelijke toepassingen bij voldoende complexiteit bewustzijn kunnen ontwikkelen.

Vanaf eind november is het nieuwe thema 'Kosmologie' geïntroduceerd, ingegeven door het recent uitgegeven boek van Thomas Hertog, 'Het ontstaan van de tijd'. Gezien de complexiteit van dit onderwerp hebben we besloten ons eerst te verdiepen in de onderliggende theorieën, gebruikmakend van het boek 'Kosmologie' en videopresentaties van Josef Gassner en Jörn Müller. De groep bestaat momenteel uit negen leden. Er is nog ruimte voor uitbreiding. Aanmelden kan via een mail naar cordebeurs@gmail.com

Excursies naar Marker Wadden en het NIOZ

De excursie naar de Marker Wadden op 31 mei dit jaar was een groot succes. Na afloop zijn er vele enthousiaste reacties van deelnemers ontvangen. De Marker Wadden vormen een groep bijzondere natuureilanden in het hart van het Markermeer en bieden een enorme impuls aan de leefomstandigheden voor waterplanten, schelpdieren, vogels en vissen.

Aan de excursie namen ongeveer zestig leden en partners deel. Tijdens de boottocht van Lelystad naar de eilanden genoten zij van het prachtige uitzicht op een buitengewoon zonnige dag. Bij aankomst werden vier groepen gevormd, die elk onder leiding van voortreffelijke gidsen van Natuurmonumenten een heldere uitleg kregen over de geschiedenis en de flora en fauna van de eilanden tijdens de wandeling. De excursie werd afgesloten met een kopje koffie en een heerlijk appelgebakje in het eilandpaviljoen.

Op 13 oktober vond er een excursie plaats naar het vooraanstaand Nederlands Instituut voor Oceanisch Onderzoek (NIOZ) op Texel.

Met 30 personen werden we na een overtocht uit den Helder ontvangen door het NIOZ, waar er 4 lezingen waren georganiseerd uit de diverse onderzoeksdomeinen, o.a. Diepzee Mijnbouw.

Na een heerlijke lunch met soep en versierde broodjes, werden we rondgeleid door de bibliotheek en een aantal laboratoria, o.a. het plasma lab en de werkplaatsen.

Zowel de lezingen als de rondleidingen zijn door de deelnemers als zeer de moeite waard bevonden.

De prachtige dag werd besloten met koffie, thee en een speciale Texelse koek.

Onder grote dank naar de geweldige organisatie door het NIOZ, vertrokken wij om 16.00 uur weer huiswaarts.

Externe contacten en zusterorganisaties

Behalve dat van 'Diligentia' een uitnodiging kwam tot het bijwonen van de door hen georganiseerde lezingen zijn er geen noemenswaardige contacten geweest.

Jacob Stam, secretaris